

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Distinctio quadragesimoctava.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

Vtrum voluntas nostra possit conformari voluntati diuine.

Thom. nihil.

Circa distinctionem istam duo queruntur. Primum est, vtrum voluntas nostra possit conformari voluntati diuine. Secundum est, vtrum omnes teneantur ad conformandum voluntatem suam diuinæ voluntati, maxime quantum ad volitum. Ad primum sic proceditur. Et videtur quod voluntas nostra non possit conformari voluntati diuine, quia conformitas est conuenientia duorum in vna forma, sed voluntas diuina & nostra non possunt in aliqua forma vna conuenire, neque secundum speciem, neque secundum genus, ergo non potest inter eas esse aliqua conformitas.

2. Item relatiua æquiparentiæ ad conuertentiam dicuntur, sed conformitas est relatio æquiparentiæ, ergo si voluntas nostra diceretur conformari voluntati diuinæ, sequeretur quod voluntas diuina posset dici conformari voluntati nostre, quod non dicimus.

3. **IN CONTRARIUM** est, quia voluntas verè obediens conformatur voluntati præcipientis, sed multi sunt verè obediētes diuini præceptis, ergo voluntas multorum conformatur voluntati diuine.

4. **RESPONSIO.** Cum querimus de conformitate voluntatis nostre ad diuinam, aut querimus de conformitate earum secundum esse reale vel in essendo, prout quælibet est quedam res secundum se, aut querimus de conformitate earum secundum tendentiam in obiectum. Primo modo, quælibet voluntas creata conformatur voluntati diuine. Cuius ratio est, quia omnis imago est aliquo modo conformis rei, cuius est imago, sed omnis voluntas creata est imago volūtatis diuine, ergo est aliquo modo ei conformis. hæc autem conformitas non est participando eandem naturam specificam, sed in participando aliam, speciei tamē demonstratiuam, sicut expositū fuit supra dist. 3. lib. 2. dist. 16. Sed de hac conformitate non querimus nūc, sed de illa que est secundum tendentiam in obiectum, secundum quā fortiter esse morale secundū quod dicitur bona vel mala moraliter. Circa quā considerandum est quod talis conformitas plurium voluntatum semper attenditur secundum aliquod vnum: illud autem vnum aut se habet ad vtramque voluntatē conformiter, utpote quādo duo voluntatem eandem, vel propter eandem, vel secundum eandem habitum, aut se habet dissimiliter, sed tamen correspondenter (sicut cum aliquis vult aliquam rem, alius autem non vult eam) vult tamen & placet ei quod primus ea velit, sicut Abraham vult occidere filiū, Deus autem hoc non vult simpliciter, tamen vult quod Abraham illud velit.

5. Quantum ad primū modum attenditur triplex conformitas, vna quantum ad obiectū, quando idem est volitum, que vocatur conformitas secundū causam materiam, vocādo materiā, non in qua fit actus volūtatis, sed circa quā est obiectiuē. Secunda conformitas est, quantum ad habitū, quando duo eodē habitu aliquid volunt, puta iustitiam vel charitatem, & hæc vocatur conformitas secundū causam formalem, quatenus habitus est quedā forma potestatis dans modū actui. Tertia est secundū causam finalem, vtrum plures volunt aliquid propter eundem finem. Conformitas autem que attenditur penes secundū modū vocatur a quibusdā conformitas secundum causam efficientem, scilicet quando aliquis vult illud quod alius vult eum velle & istud est verum, vbi velle vnius est causa mouens & inclinat vniuersaliter alterius, quia tunc vnum velle est aliquo modo causa efficiens alterius, vbi autem non est sic, locum non habet quod dicitur.

6. Ex his patet quod queritur, scilicet quod voluntas nostra potest conformari voluntati diuine, primo modo scilicet quoad volitum, potest enim homo idem velle quod deus vult, ut de se patet, sed secundo modo proprie non potest, quia non potest esse in deo & homine habitus vnius rationis, secundum analogiam tamen dicitur in deo charitas & in nobis. Quantum autem ad tertium modū, possibilis est conformitas inter nos & deū, quia sicut deus vult omnia propter se, & nos possumus velle eadē vel etiam alia propter deū. De quarto autem modo, scilicet quod vellems illud

22. Ex his patet illud quod proponitur in titulo quæstionis, scilicet quod Deus potest præcipere, quedam mala fieri non coniunctim, sed diuisim, quia quedam que alias essent mala & illicita ex præcepto diuino sunt bona & licita, non autem est hoc verum vniuersaliter de omnibus malis, & causa dicta est.

23. **A D ARGUMENTUM** in oppositum dicendum quod occisio innocentis non sic est mala quin ratio mali sit ab ea separabilis auctoritate dei, qui est plenus dominus vitæ & mortis, & ideo potuit a deo præcipi. De concubitu autem fornicario, & ablatione rei alienæ dicendum est quod nunquam fuerunt præcepta a domino cum includant intrinsecè & inseparabiliter rationē indebiti, sed Deus potest mutare naturas & condiciones rerum, potuit ergo facere quod mulier que non erat Osee per perpetuum vinculum matrimonii esset eius ad temporaneum usum, & sic accessit ad suam, nec est fornicatus, quia fornicari est accedere ad non suam, similiter potuit Deus facere quod res que erant Ægyptiorum fierent Hebræorum, vel ex mero dono dei qui est dominus omnium, vel in recompensationem laboris & seruitiū quod impenderant Hebræi Ægyptiis, & sic Hebræi non abstulerunt rem alienam, sed suam, & ideo non sunt furati. Nullo ergo modo facta est dispensatio in illis præceptis non mechaberis, & non furtum facies, quia non est factum quod a mechia & furto manētibus in natura sua sit ablata ratio illiciti quod pertinet ad dispensationem, sed solum mutata est natura vel conditio rei ut iam in ea non habeant locum mechia & furtum, nec est ibi aliqua dispensatio, si enim alicui esset prohibitum bibere vinum & vinum ipsi oblatum mutaretur in aquam, certe posset bibere illud vinum conuersum in aquam absque dispensatione. Semper enim dispensatio fit quando manente materia præcepti in sua natura & conditione amouetur ab ea ratio obligationis vel illiciti. Hoc autem amoueri non potest a materia illorum præceptorum, quia includitur in ea intrinsecè, ut dictum est. Si autem forma præcepti esset talis non accedas ad hanc mulierem, vel non accipias hanc ouem, licet in veritate mulier sit non tua, & ouis non tua quia tamen in materia præcepti non includuntur intrinsecè, sed sunt condiciones extrinsecæ in talibus præceptis, posset cadere dispensatio per hoc quod de non tuo efficeretur tuum, quia tunc non esset mutatio materie præcepti, sed ablatio conditionis adiunctæ, que ponebat rationem illiciti.

24. **ARGUMENTUM** adductum pro altera parte solum probat, quod Deus non potest præcipere mala fieri coniunctim (scilicet quod remaneant sub conditione mali) quod concessum est.

DISTINCTIO XLVIII.

Sententia literæ Magistri in generali & speciali.

Sciendum quoque est. Superius determinauit Magister de causalitate diuine voluntatis, hic verò determinat quomodo se habeat voluntas nostra in conformitate ad diuinam. Et diuiditur prima pars in duas. Primo determinat intertū. Secundo excludit quasdam obiectiones. Secunda ibi, Ex quo soluitur. Prima diuiditur in tres. Primo ostendit quod voluntas nostra bona non semper conformatur voluntati diuine in volito. Secundo quod voluntas diuina per voluntatem nostram malam adimpletur. Tertio mouet contra hoc obiectionem, & soluit. Secunda ibi, Illud quoque. Tertia ibi, Sed adhuc opponitur. Hæc est diuisio & sententia in generali.

2. **IN SPECIALI** sic procedit, & proponit primo quod aliquando est mala voluntas hominis idem volentis quod Deus vult, sicut mali filij volunt mortem patris quā deus vult. Postea dicit quod bona voluntas dei per malas hominum voluntates adimpletur, sicut fuit in morte Christi: volebat enim Deus Christum mortem sustinere, sed non Iudeos inferre. Postea mouet circa hoc obiectionem, & soluit, ut patet in litera. Postea excludit quasdam obiectiones, & dicit quod passio Christi placebat sanctis, non in quantum fuit pœnalis, sed in quantum fuit salutifera, & quod passiones sanctorum diuersis causis possunt sanctis piacere. In fine verò epilogat imponens finem primo. Et in hoc terminatur sententia lectionis, & per consequens conclusionis primi libri Sententiarum.

sed quod Deus vult nos velle clarum est, quod est possibile, quia si loquamur de voluntate antecedente, illa innoscitur nobis per præcepta iuris naturalis vel diuini. Constat autem quod possibile velle ea que Deus nobis præcipit, non enim præcipit impossibile ad faciendum, & multo minus ad volendum. Si verò loquamur de voluntate consequente, clarius est quod possibile est ei conformari, quia quicquid deus vult tali voluntate totum fit. Patet ergo qualiter possibile est conformitas voluntatis nostræ ad diuinam.

7 Ad primum argumentum dicendum quod non omnis conformitas est secundum participationem eiusdem forme specificæ inherens vel non inherens, sed secundum plures alios modos quod tacti sunt in corpore solutionis.

8 Ad secundum dicendum quod conformari plus importat, quod esse conforme, quia conformari dicitur solum illud quod habet quasi rationem imaginis vel effectus proportionati respectu alterius, quia conformari est fieri quasi ad alterius formam, & istud non potest competere voluntati diuinæ respectu voluntatis nostræ, sed e conuerso, propter quod voluntas nostra dicitur conformari voluntati diuinæ, & non e conuerso, sed esse conforme dicitur absolute participationem vel proportionem plurium in vno, & sic voluntas nostra dicitur conformis voluntati diuinæ, & e conuerso, quantum hoc quidam negant accipientes pro eodem esse conformem & conformari, que tamen non sunt idem, sicut nec esse simile, & assimilari.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum omnes teneantur ad conformandum voluntatem suam diuine voluntati.

Thom. nihil.

Ad secundum sic proceditur. Et videtur quod non omnes teneantur ad conformandum voluntatem suam voluntati diuinæ, maxime quantum ad volitum, quia sicut se habet intellectus ad intellectum, sic voluntas ad voluntatem, sed nos non tenemur conformare intellectum nostrum intellectui diuino, alioquin omnis homo habens opinionem falsam peccaret, quod non est verum, ergo non tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinæ.

2 Item nullus tenetur ad impossibile, sed impossibile est quandoque conformare voluntatem nostram voluntati diuinæ, ergo &c. Minor probatur, obstat enim vel damnati hoc non possunt facere propter conditionem sui status. nunc etiam ignoramus quid deus vult in multis que occurrunt faciendæ. finis etiam ad quem Deus singula operatur ordinat, latet nos, & ideo in talibus non possumus conformare voluntatem nostram voluntati diuinæ.

3 Item Deus vult damnationem multorum, sed nullus tenetur velle suam damnationem, ergo &c. Probatio minoris, quicquid est volitum, est volitum ut finis aut propter finem, sed nullus potest recte velle damnationem suam ut finem, quia non habet rationem boni secundum se nec propter alium finem, quia damnatio est opposita debito fini creature rationalis.

4 IN CONTRARIUM est, quia amicorum est conformis voluntas, sed omnes tenentur esse amici Dei, ergo omnes tenentur ad conformandum voluntatem suam voluntati diuinæ. Item super illud, quod non adhæsit mihi cor prauum, dicit glosa. Præuam cor habet, qui non vult quod Deus vult, sed quilibet tenetur non habere cor præuam, ergo quilibet tenetur velle illud quod Deus vult, & hæc est conformitas in volito.

5 RESPONSIO. Dicenda sunt duo. Primum est, an omnes teneantur conformare voluntatem suam voluntati diuinæ. Secundum est, secundum quos modos teneantur ad hanc conformitatem.

6 Quantum ad primum dicendum est quod omnes tenentur conformare voluntatem suam voluntati diuinæ in aliquo. Cuius ratio est, quia nihil est rectum, nisi conforme tur sue regulæ, sed voluntas diuina est regula voluntatis nostræ, ergo voluntas nostra non est recta, nisi conforme tur voluntati diuinæ, quatenus est eius regula. Maior de se patet, sed minor declaratur, quia si lex quæcumque naturalis vel diuina est regula voluntatis, fortiori ratione voluntas diuina, a qua pro libito deriuata est omnis lex, sicut enim voluntas diuina pro libito naturæ instituit, ita pro

libito leges quæcumque naturæ dedit, propter quod ipsa est prima regula omnium, & sic patet primum.

7 Quantum ad secundum, scilicet de modis conformitatis. Dicendum quod tenemur ad conformitatem, que est secundum genus cause efficiētis, ut scilicet velimus illud quod Deus vult nos velle quādo nobis innoscit. cuius ratio est, quia secundum illud potissimum debet voluntas nostra conformari diuinæ, secundum quod ipsa est potissimum regula voluntatis nostræ, sed voluntas diuina est regula voluntatis nostræ in quantum vult nos aliquid velle, ergo secundum hoc potissimum debemus voluntatem nostram conformare diuinæ. Maior patet ex dictis, quia tenemur conformare voluntatem nostram diuinæ, quatenus illa est regula voluntatis nostræ, ergo maxime tenemur secundum illud quod est maxime regula. Minor probatur, quia in habentibus cognitionem & libertatem vnum non regulat aliud, nisi quatenus proponit vel imponit quid & qualiter agat, sed voluntas diuina in hoc quod vult nos aliquid velle, & illud nobis innoscit, imponit nobis quid velimus, ergo secundum hoc voluntas diuina est potissimum regula voluntatis, imò nullo alio modo est regula, quia quicquid Deus velit, & qualitercumque, & propter quemcumque finem, nisi velit nos illud velle, non propter hoc regulat voluntatem nostram, sed si vellet nos aliquid velle, dato quod ipse illud nollit in se, nihilominus voluntas nostra ex solo primo regulam haberet. regulans enim voluntatem est dictans & imperans quid sit volendum: & hoc expresse dicit Anselmus de libe. arb. cap. 6. dicens sic, nulla est iusta voluntas, nisi quæ vult quod Deus vult illam velle, tenemur ergo potissimum conformare voluntatem nostram voluntati diuinæ in hoc quod vult nos velle, quando nobis innoscit. Innoscit autem hoc nobis per præcepta & prohibitiones quæ sunt signa voluntatis antecedētis. per consilium autem, quod similiter est signum voluntatis antecedētis, innoscit nobis non quid velle teneamus, sed quid expedientius est ad profectum, propter quod non tenemur velle illud quod est consilium, sicut illud quod est præceptum vel prohibitionis, sicut ergo est de illis que Deus vult nos velle voluntate antecedente, idem est de his que Deus vult nos velle voluntate consequente, si nobis innoscit per reuelationem, vel per quamcumque inspirationem, alium enim modum non video. Per operationem enim diuinam bene innoscit nobis, quod Deus velit tale quid facere, sed non quod velit nos illud velle. Quando autem non innoscit nobis quid Deus velit nos velle voluntate consequente, tunc quidem non tenemur, quia voluntas non obligatur nisi ad cognita, & nihilominus illud volumus quod Deus vult nos velle, quia illa voluntas semper impletur, siue scientibus nobis, siue nec scientibus.

8 Ad conformitatem autem quæ est secundum genus cause formalis, non tenemur absolute, sed ex suppositione scilicet si volumus mereri vitam æternam. Primum patet, quia ad illud dicitur aliquis simpliciter & absolute teneri, quod si non facit, incurrit peccatum, sed si non facimus ex charitate quicquid facimus, non propter hoc peccamus, existens enim in peccato mortali, & honorans parentes vel dans elemosynam ex naturali pietate non peccat, ut patebit. 2. lib. & tamen non operatur ex charitate, ergo &c.

9 Secundum patet, quia omne meritum dependet ex charitate, ut patet. 1. ad Cor. 13. si ergo aliquis vult mereri vitam æternam oportet quod operetur ex charitate, & tunc conformatur voluntatem suam voluntati diuinæ. quantum ad causam formalem, licet valde improprie, ut dictum fuit supra. Idem penitus videtur esse dicendum de conformitate secundum causam finalem, quia ad illam non tenemur simpliciter & absolute, sed solum ex suppositione, scilicet si volumus mereri vitam æternam. Primum patet, quia opus virtutis moralis debet circumstantionatum prout virtus exigit, est bonum, ut patet ex definitione virtutis, sed per virtutem pure moralem opus non ordinatur in gloriam Dei ex intentione operantis, ad quam tamen Deus ordinat quicquid vult, & operatur, ergo non oportet omnem voluntatem bonam conformari voluntati diuinæ quantum ad finem, propter quem aliquid vult.

d. 28. q. 2.

q. præced. num. 6.

10 Secundum patet eodem medio quo supra, quia ad merendum requiritur quod opus ordinetur in deum per fidem & charitatem. Iuxta dictum Apostoli. 1. ad Corin. 10. Omnia in gloriam dei facite. Et est hic notandum quod ad has duas conformitates secundum causam formalem & finalem, non tenemur etiam ex suppositione, nisi quatenus includunt illam quae est secundum causam efficientem, cuius signum est, quia sicut illa quae Deus vult nos velle absolute innotescunt nobis per praecceptum conditionatum: vnde Mat. 19. dictum est cuidam, Si vis ad vitam ingredi, serua mandata, quod intelligitur non solum de obsequantia quantum ad substantiam operis, sed quantum ad modum & finem charitatis.

11 De conformitate autem quae attenditur quantum ad obiectum volitum, quae dicitur conformitas secundum causam materiale est maior difficultas, vtrum ad eam semper tenemur. Et dicendum ad hoc, quod in nobis est duplex voluntas, extendendo nomen voluntatis ad appetitum sensitivum, sicut tertio Ethicorum dicitur, quod bruti voluntarie agunt, hoc est, sponte. Est ergo in nobis voluntas sequens cognitionem sensitivam, & voluntas sequens cognitionem intellectivam, & haec est duplex, vna naturalis, & alia deliberativa, nec sunt duae potentiae, sed vna dupliciter dicta secundum duplicem eius actum. Dicitur enim voluntas naturalis, quia appetitum absolute, & secundum se aliquod bonum conueniens naturae, deliberativa autem, quatenus fertur in aliud, quod est deliberatum esse bonum ex fine & circumstantiis: & haec voluntas contrariatur quandoque in volito appetitui sensitivo & voluntati naturali, sicut secari propter famitatem est tristabile secundum sensum, nec secundum se bonum est, sed tantum ex fine, & ideo sectionem sola voluntas deliberativa eligit, sed voluntas naturalis, & appetitus sensitivus refugiunt.

12 Tunc ad propositum, si loquamur de voluntate naturali vel appetitu sensitivo. Dicendum quod non tenemur nec possumus semper conformare voluntatem talem voluntati diuinae, quia voluntas diuina potest esse de eo quod non cadit sub apprehensione sensus, nec est secundum se naturae conueniens, sed appetitus sensitivus non potest ferri, nisi in illud quod iudicatur conueniens per sensum, nec voluntas naturalis potest ferri, nisi in illud quod est secundum se naturae conueniens, ergo impossibile est quod appetitus sensitivus, vel voluntas naturalis respectu volitum talis, conformetur voluntati diuinae.

13 De voluntate autem deliberativa secus est, quia secundum quosdam, si innotescat nobis diuinum volitum, tenemur illud velle voluntate deliberativa, sed differenter viatores & comprehensores, quia enim in viatoribus retardatur motus voluntatis ex motibus inferioribus, ideo sufficit non repugnare diuinae ordinationi vel voluntati & de ea non tristari, nec oportet gaudium experiri de hoc, sicut philosophus dicit tertio Ethicorum de forti, quod sufficit eum non tristari in periculis mortis, quanuis non gaudeat, sed in beatis est motus voluntatis deliberativae integer & perfectus, nec in aliquo retardatur seu impeditur: & ideo videndo id quod Deus vult, ipsi volunt illud, & gaudent secundum illud Psalmistae. Laetabitur iustus quia viderit vindictam.

14 Alia est opinio, quod non semper tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinae, quantum ad volitum, etiam si nobis innotescat: & ista pars videtur probabilior, propter duas rationes. Prima est, quia si tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinae quantum ad rem volitam, hoc est, aut ex natura rei volite aut ex praeccepto dei, sicut enim nihil est malum, nisi secundum se, & ex natura rei, vel ex prohibitione superioris, sic nihil est bonum necessarium fieri vel necessario volitum nisi ex natura rei, vel ex praeccepto superioris, & in proposito ex praeccepto dei, sed rem volitam a deo non semper tenemur velle ex natura rei, putada mationem patris, quia tunc tenemur eam velle, etiam si Deus eam non vellet, quod nullus diceret, nec ex praeccepto dei, quia nusquam legimus tale praecceptum, ergo non semper tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinae in volito etiam si nobis innotescat.

15 Secunda, quia sicut tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinae, sic subditus tenetur conformare voluntatem suam voluntati praelati, in illis, in quibus est ei subditus vice dei, sed subditus non tenetur conformare voluntatem suam voluntati praelati, de alio quo faciendo quod praelatus vult fieri, ex hoc solo quod praelatus vult illud fieri, sed ex hoc quod vult subditum illud velle & facere: non enim si praelatus dicat coram subdito, volo quod illud faciat, ex hoc obligatur subditus ad volendum vel faciendum, nisi praelatus insinuet quod vult subditum hoc velle vel facere: ergo similiter est de voluntate nostra respectu dei, non tenemur ergo velle quicquid Deus vult, etiam si nobis innotescat, nisi Deus velit nos illud velle, & haec est conformitas secundum causam efficientem, sine qua (vt patet ex deductione prius facta) non tenemur conformare in aliquo voluntatem nostram voluntati diuinae, & forte ab hoc non discordat secundum rem, illud quod dicit opinio praecedens, scilicet quod viatori sufficit non repugnare diuinae ordinationi, & non tristari de ea, quia non repugnare vel non tristari non important conformitatem in volito, quanuis non contrarietur.

16 Ad rationes vtriusque partis respondendum est. Ad primam, quum dicitur, quod sicut se habet intellectus &c. Dicendum quod non est simile de intellectu, quia defectus intellectus non est in potestate nostra, cogimur enim quandoque rationibus ad assentiendum falso, & ideo non peccamus, sed voluntas deliberativa est in potestate nostra, & ideo peccamus, nisi eam conformemus voluntati diuinae, prout & in quibus tenemur conformare. De intellectu etiam quantum ad ea quae sunt fidei, & necessaria ad salutem, oportet quod conformetur intellectui diuino, quia illud est in potestate nostra, alioquin peccamus.

17 Ad secundam rationem dicendum, quod obstat simpliciter (vt damnati) non tenemur conformare voluntatem suam voluntati diuinae, & ideo non merentur, nec de nouo peccant, sed in peccato, in quo mortui sunt, perseuerant: nos etiam pro statu viae non tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinae, nisi prout & quantum nobis innotescit, siue quoad volitum, siue quoad ad finem, & modis quibus dictum est.

18 Ad tertium dicendum quod in tali volito sicut est damnatio propria, non tenetur quis conformare voluntatem suam voluntati diuinae, aut quia si reuelaretur alicui sua damnatio, deberet accidere illud dictum secundum comminationem, & non secundum praescientiam, aut si constaret esse dictum secundum praescientiam, non decet tamen aliquem hoc velle, nec Deus vult nos hoc velle, qui velle oppositum, scilicet beatitudinem, sit finis, propter quem debemus velle omne aliud volitum.

19 Ad primam rationem alterius partis dicendum est quod amicum est conformis voluntas in illis solum in quibus decet vtrunque idem velle, & in hoc casu tenemur conformare voluntatem nostram voluntati diuinae quando congruit nos velle illud quod Deus vult, tunc enim deus vult voluntate antecedente nos illud velle, quia voluntas antecedens est de his quae nobis congruunt.

20 Per idem patet ad illam glossam super Psalmum, quia prauum cor habet, qui non vult illud quod Deus vult scilicet eum velle. Deus enim qui summus bonus est, non vult aliquem velle, nisi quod necessarium est ad salutem, aut quod promouet ad salutem, & primum praecipit, secundum consilium, qui a primo discordat, peccat: & de hoc intelligitur praedicta auctoritas, qui autem secundo non acquiescit (licet non peccet) tamen minus appropinquat ad illum qui summus bonus est, qui est Deus benedictus in secula seculorum. Amen.

Explicit scriptum super Primum Sententiarum
compilatum per fratrem Durandum de sancto
Porciano Episcopum Auicentem
& doctorem sacrae Theologiae.